

Szakképző intézmény vezetésére vonatkozó program.

1. Helyzetelemzés

1.1. Az iskola történetének bemutatása

A tatai mezőgazdasági képzés előzményei a XVIII. századra tehetőek. Szencről piarista papokat hívtak Tatára és gazdasági iskolát alapítottak a mai Eötvös-gimnázium elődjeként. Eszterházy Miklós egy rövid ideig ún. "Lovagiskolát" működtetett. Ennek tananyagában szántóföldi és szőlőművelési ismereteket is oktattak. 1905-ben Tata községállami támogatással Gazdasági Népiskolát nyit. A 10-15 éves fiúk gazdasági, az ugyanilyen korú lányok háztartási ismereteket kaptak.

A két világháború között ezüst- és aranykalászos tanfolyamokat szerveztek. A Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakközépiskola jogelődje a Téli Gazdasági Iskola volt. Ebből alakult a három éves képzési idejű Mezőgazdasági Technikum, s ebből a szakközépiskola. A jelenlegi technikum és szakképző iskola épülete csak 1944 óta áll a mezőgazdasági képzés szolgálatában.

Ha megnézzük tüzetesen az iskola elnevezési formáit, akkor jól láthatjuk, hogy azok híven tükrözik a benne végbemenő fejlődések sorát. Ezen fejlődési folyamat első állomása 1950-51, amikor megnyílik a Tatai Állattenyésztési Mezőgazdasági Technikum, ami egy évvel később már Tatai Mezőgazdasági Technikumként működik tovább, majd 1963. május 4-én az iskola nagyszabású névadóünnepség keretében Jávorka Sándor tiszteletére felveszi a "Jávorka Sándor" Mezőgazdasági Technikum, Tata nevet.

Szakirányultság tekintetében az induló iskola állattenyésztési tagozatú volt (1950), ahol az első évben alapismereteket, majd azok sikeres elvégzése után részletes állattenyésztési és növénytermesztési ismereteket közöltek, és ezeket gyakorlati képzéssel egészítették ki.

1952-től a Népgazdasági Tanács 438/1950. NT. sz. határozata alapján a három éves képzést képesítő vizsga zárta, a végzett tanulók pedig technikus oklevelet kaptak. 1954-55-től a képzés időtartama 4 évre bővült, amelyet Babos József után Nagy Antal igazgató munkássága is híven követ. 1963-ban avatták fel az iskola épületében ma is meglévő, s a Jávorka-nap alkalmából évente megkoszorúzott emléktáblát.

Az első szakközépiskolai osztály 1965-től indult.

A '60-as évek első felétől iskolánk a Gödöllői Agrártudományi Egyetem gyakorló iskolájaként működött, de más felsőoktatási intézményekből is fogadtak már tanárjelölteket gyakorló tanításra. A 70-es évektől a továbbképzések egy részét a korábbi Pannon Agrártudományi Egyetem irányításával működtették.

1968-ban az átszervezéssel együtt a tangazdaság beleolvadt a tatai állami gazdaságba, amely súlyos törést okozott az iskola életében, hiszen a gyakorlati ismeretátadás szilárd bázisát képezte.

1968-ban- a maga korában korszerűnek számító - kémiai előadó és laboratórium épült, majd műhelyek, ólak, tanári lakások és az ún. pajta-tornaterem, amely tulajdonképpen egy fedett pajta volt vaslábakkal, és az egyik oldalán a szél elleni védelemként teljes falfalazással. Ez később az új tornaterem megépülésével lebontásra került. A főépület is átépítésen esett át, ekkor került kialakításra a mai emeleti szint, ahol jelenleg termeket, gazdasági irodákat és a tanárit találhatjuk.

Az 1970-es évek közepéig az iskola négyéves volt, nem voltak párhuzamos osztályok sem, a kb. 150-160 fős iskolai létszámból 90-100 fiú volt kollégista, de többen helyhiány miatt kiszorultak a

diákotthonból. Ők externátusi elhelyezést kaptak. A '70-es évek végétől az iskola létszáma megkétszereződött. Ekkor vezették be a szabad szombatot is. A nappali tagozat mellett hosszú éveken át ún. benti levelező tagozatú képzést is folytattak. Ez a képzési forma már jó néhány éve megszűnt.

1974-től az iskola a megyei szakigazgatási szerv irányítása alá került, 1979-től pedig egy új, növényvédelmi szakkal bővült. Elsődleges célnak tekintették ekkor, kiváló növényvédelmi és talajerőgazdálkodási szakemberek képzését. A növényvédelmi szak utolsó évfolyama 1987-88-ban érettségizett. 1989-ben - az iskola történetében immáron másodszor - nappali tagozaton, az V. évfolyamon megkezdik a technikusképzést. 1986-87-ben az első két évfolyamon már növénytermesztő és növényvédelmi, illetve állattenyésztő és állategészségügyi szak működött.

A kollégium 1980-ban érte el jelenlegi formáját, addig igazából csak az alvás és a tisztálkodás lehetőségeit biztosította, a tanulás, a sport és egyéb szabadidős tevékenységek az iskolában zajlottak. Az iskolához egy- 1993-tól koedukált - kollégium kötődik. A kollégium az iskolával közös igazgatás alatt tevékenykedik.

1992-ben épült meg a "hangár", melyben a géptani bemutatóterem, szaktantermek, felnőttképzés, gazdaképzés és a számítógéppark kapott helyet. Ugyancsak ebben az évben készült el a gépjárművezetést kiszolgáló rutinpálya, s ettől kezdve használják az üvegházat is.

A főépület felépítése óta folyamatosan fejlődik az iskola, és az ehhez kapcsolódó tan gazdaság. 2000. augusztus 1-jén a Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakközépiskola és a szintén tatai Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakiskola egyesült, így az intézmény új neve: Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola lett. 2004-ben az iskola neve: Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégium lett.

2000. szeptember elsejétől iskolánkban elindul az Agrárkereskedelmi menedzser-asszisztens felsőfokú akkreditált szakképzés is a Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Karának (Gyöngyös) támogatásával. Időközben a főiskola önálló lett Károly Róbert Főiskola néven. Ez a képzési forma 2005-ben megszűnt iskolánkban.

Az intézménynek gondja van arra is, hogy a szakmai ismereteknél többet nyújtson. Az osztályfőnök vezetésével rendszeresen végzünk ún. pénzes munkát, hogy tanulóink a szülők megterhelése nélkül, belföldi és néha külföldi kirándulásokat tehessenek. Az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyeken is rendszeresen indulnak tanítványaink, sokszor igen nagy sikerrel, hisz nem egyszer végeztek az első öt hely egyikén, ami régebben egyet jelentett a főiskolai, egyetemi felvételi-mentességgel. Ugyancsak szép eredményeket tud iskolánk felmutatni a TDK versenyeken.

Iskolánkból nagyon sok kiváló mezőgazdasági és élelmiszeripari szakember került ki, akik cégek, magángazdaságok vezetésében kamatoztatják a Jávorkában tanult ismereteiket.

1.2. Az iskola humánerőforrásának bemutatása

1.2.1. Oktatók

Iskolánkban a 2023/2024 tanév II. félévében harminchárom oktatóval dolgozunk.

Közülük négy fő óraadó

egy fő fizetés nélküli szabadságon van

három fő nyugdíj mellett dolgozik.

Az oktatói testület, mint a legtöbb iskolában előregedő.

Az oktatói testület életkor szerinti megoszlása

Életkor	20-29 év	30-39 év	40-49 év	50-59 év	60- év
Fő	3	1	9	12	8

Az oktatók nagy része rendelkezik a megfelelő végzettséggel, illetve a munkájukat lelkiismeretesen magas színvonalon látják el.

Oktatói részen a humán erő nagy potenciált jelent az iskola fejlődése szempontjából.

1.2.2. Technikai dolgozók

A technikai dolgozók létszáma összesen 29 fő

- Iskola üzemeltetése 22 fő
 - o 1 fő gondnok
 - o 2 fő portás. A két főből az egyik portás a rendes munkaidején túl takarítói feladatokat is ellát, illetve a riasztó és a tűzjelző rendszer üzemeltetésével is foglalkozik.
 - o 6 fő takarító, akik közül 1 fő hosszabb idő óta betegállományban van.
 - o 2 fő karbantartó
 - o 1 fő kertész, aki csökkent munkaképességűként dolgozik nálunk.
 - o 1 fő konyhai dolgozó
- Tanpékség
 - o 3 fő pék, akik a termelésben dolgoznak. Közülük egy fő a termelés mellett teljes állásban szakoktatóként dolgozik, egy fő részmunkaidőben szakoktató. A teljes állású termelésben dolgozó pék a munkaviszonyát megszüntette. A munkakör betöltését még nem tudtuk megoldani.
 - o 2 fő tanbolt
- Adminisztratív állomány
 - o 3 fő gazdasági iroda
 - o 2 fő titkárság
- Tangazdaság 7 fő
 - o 1 fő megbízott tangazdaságvezető
 - o 3 fő állatgondozó. Közülük 1 fő álláshely betöltetlen
 - o 2 fő éjszakai ügyeletes

A technikai állományban a takarítóknál nagy a fluktuáció. A minimálbér, amit kapnak kevesek számára elegendő a megélhetéshez.

A termelésben dolgozó pék állás helyet is az általunk kínált alacsony bér miatt nem tudjuk betölteni. Az érdeklődők az általunk kínált bruttó bért igényelnék nettó keresetként.

Alapvetően minőségi munkavégzést a jelenlegi bérezéssel nehéz elvárni.

1.3. Infrastruktúra

- Épületek

Az iskola fő épületének „rég” része 80 éve épült. Nyílászárókat cseréltek rajta, de ezek minősége nem éri el a kor követelményeit. Az épület szigetetlen, így a fűtési költségei nagyon magasak. A vakolat több helyen már levált, ami az épület esztétikai értékét nagyban rontja.

Az új épületrészt 2012-ben építették. Sajnos a kivitelezési munkáknál az iskolának nem volt megbízott építési ellenőre, így a munkákat hanyagan végezték el, nem a terveknek

megfelelően készítették el a fűtési rendszert, a villamossági hálózatot. A falakról a mosdókban a csempeburkolat már levált. Az épületen számtalan repedés található. A belső részeken a vakolat több helyen nagy felületeken levált.

A kollégium tetőhéjalásának cseréje megtörtént. A nyílászárokat is kicserélték a falazat hőszigetelést kapott.

A belsőrészekben sajnos semmilyen felújítás nem történt. Néhány helységben a vakolat a salétromos falazat miatt válik.

A gépészeti és kertészeti oktatóra használt „hangár”, épületének tetőhéjalását a 2021-es jégeső után lecserélték. Az épület falazatai és földem szerkezete hőszigeteléssel nem rendelkezik, így a fűtési költségei jelentősek.

A pékség épülete szintén nem rendelkezik hőszigeteléssel, a fűtési költségek itt is jelentősek. A cukrász tanüzemünk mérete nagyon kicsi, egyszerre maximum 5 tanuló foglalkoztatására alkalmas. A tavaszi áramellátási problémák miatt a cukrász tanüzemet ideiglenesen áttelepítettük az egyik szolgálati lakásba, ahol tágasabb helyen tudják az oktatást folytatni. A szolgálati lakások átalakításával a cukrász tanüzemnek és a pék tanboltnak is megfelelő helyet tudnánk biztosítani. Az átalakítás költségkalkulációját jelenleg várjuk.

A szolgálati lakások szintén teljes felújításra szorulnak. Első lépésként a tetőhéjalást kellene lecserélni, mivel több helyen beáznak.

A tanboltnak állapota kétségbeejtő. Egy nagyon régi konténerben értékesítjük a pékség által előállított pékárút. Nagyon méltatlan körülmények között folyik a z eladás. Mind esztétikailag, mind az eladók munkakörülményeit tekintve nagyon rossz az állapota.

- **Fűtési rendszer**

Az iskola fűtési rendszerét két kazánházból biztosítjuk. Az egyik kazánház a főépület régi és új épületrészét és a kollégiumot látja el fűtési melegvízzel. A másik kazánház a tornatermet, a tanpékséget, a hangárt és az üvegházakat látja el fűtési melegvízzel, valamint a kollégiumot használati melegvízzel.

Mindkét kazánházban két-két nagy teljesítményű kazán működik. Életkoruk lassan eléri a harminc évet. Nagyon rövid időn belül a cseréjüket meg kell tenni. Az épületrészekben a fűtés hőmérséklet szabályozása nem megoldott. Ezzel rendkívül pazarlóan működik a rendszer. Az épületrészekhez a melegvíz összeségében több száz méteres föld alatti csőhálózaton jut el. Ez is komoly hővesztést jelent.

Az iskola főépületének fűtése a télen meghibásodott. A kazánházban lévő gépészet felújítása és cseréje folyamatban van, de ez nem érinti a kazánok cseréjét.

-**Villamos rendszer**

Villamos rendszerünk szintén amortizálódott rossz állapotban vannak. Az áramellátást biztosító földkábelek részleges cseréje megtörtént, a betápláló főkábeleket a nyár folyamán kell még cserélni.

- **Gépek- berendezések**

Az iskola gépeinek- berendezéseinek az állapotára a z előbb leírtak a jellemzőek.

Pékségünkben működő kemencék, dagasztó gépek, nyújtó- adagoló gépek több, mint harminc évesek. Heti szinten hibásodnak meg, javítási költségeik jelentősek.

-Tangazdaság

A tangazdaság infrastruktúrájára is az iskolánál leírtak jellemzőek.

Az épületek átfogó felújítására lenne szükség. Az állattartó ólak közül van olyan, amelyiknek a tetőszerkezete több helyen meghajlott, a beomlás veszélye fenyegeti. Egyik épület sincs hőszigetelve, a fűtés központilag fával megoldott, a kazán nem automata. Kézzel kell rakni a dolgozóknak.

Erőgépek: Az erőgépek állapota messze nem tökéletes. A legfiatalabbak is már több, mint 12 évesek. A használat miatt folyamatos javításokra szorul. Az igénybevételhez hozzá tartozik a diákok általi használat is, ami fokozottabb igénybevételt jelent számukra. Három használható traktorunk van, egy 35 lóerős, egy 90 lóerős és egy 110 lóerős. Traktorokkal való ellátottságunk nem elégséges.

Munkagépek:

Munkagépeink szintén jelentősen elhasznált állapotban vannak.

Van egy gabona direkt vetőgépünk, amihez a legnagyobb 11 lóerős traktorunk teljesítménye kicsi. Minimálisan 220 lóerő kellene a működtetéséhez. Folyamatos problémát okoz a z üzemeltetése, pedig használata teljesen beleillik a minimális talajforgatásos eljárások sorába.

Állatállomány:

Szarvasmarhából húshasznosítású állatállományunk van. Évek óta nem történt értékesítés, selejtezést racionális állomány kialakítása szükséges.

Sertésből tenyész állománnyal rendelkezünk, a sertésstenyésztés koncepciója jelenleg áll kidolgozás alatt. Komoly problémát okozott a frissen beállítandó kocaállomány ivarzásának megoldása.

Juhok: Juhállományunk számának és hasznosításának lehetőségeire a koncepciót szintén jelenleg dolgozzuk ki.

Baromfi: Baromfi állományunk a leköszönt tangazdaságvezető tulajdonában volt. A teljes állományt magával vitte. Az új állomány felépítése a jelen feladata. Ezt az oktatáshoz vásárolt keltetőgéppel fogjuk megvalósítani. A tojásokat a diákjainktól gyűjtjük össze keltetéshez.

Takarmány tárolás

Tangazdaságunk területén a talajvíz szintje nagyon magas. A takarmány tárolónkat az építések nem látták el vízszigeteléssel, így annak padozata és falai állandóan vizesek, amittől az ott tárolt takarmányok is vizesek lesznek és rothadnak.

2. Fejlesztési elképzelések

2.1. Általános elképzelések

Egészséges ételmeiszer, egészséges fogyasztó

- Napjaink ételmeiszer előállításának egyik sarkalatos kérdése a mennyiség és a minőség összhangjának megteremtése. A termelési technológiák fejlődésével a termésátlagok növekedése folyamatossá vált. A termésátlagok növelése a kemikáliák használata nélkül nehezen megvalósítható lenne. Ugyanakkor a modern, jövőbe tekintő képzéshez szükséges a tanulók szemléletének formálása, a környezettudatos gazdálkodás megismertetése. Egyre többen keresik a vegyszermentes gazdálkodásból származó, vagy

adalékanyagmentes élelmiszereket. Hozzáadott érték lehet mind az állattenyésztésben, mind a növénytermesztésben

A bevételnövelés szempontjából is jó lehetőség lehetne a saját termelésből származó, saját feldolgozású adalékanyagmentes egészséges élelmiszerek előállítására.

A tangazdaságban megtermelt búzából a tansütöde saját búzából, saját kenyeret és finom pékárut tud előállítani, de ki lehetne bővíteni termékeik körét egy ugyan időigényesebb, drágább, de egészségesebb egyedi pékárúkkal. Tatán biztosan lenne ezekre a pékárúkra fizetőképes kereslet.

Növénytermesztés, állattenyésztés

- A nagy múlttal rendelkező „Jávorkában” egy körforgásos termelési rendszer, majdnem minden eleme rendelkezésre áll. Cél minél inkább törekedni a fenntartható fejlődés kialakításra annak megismertetésére az intézményben. A keletkező melléktermékek ipari hasznosítására, az üzemanyag takarékosabb, hosszabb élettartamú gépek, eszközök, a precíziós gazdálkodás megismertetésére. ehhez elengedhetetlen a pedagógiai munka során a környezetvédelem új fogalmainak nem csupán megtanítása, hanem a szemlélet kialakítása. A nagyüzemi gazdálkodás fejlődésével a mezőgazdaság e két ága külön vált egymástól. A hagyományos paraszti gazdálkodásnál még mindegyik egyformán jelen volt. Ugyan úgy érteni kellett a növénytermesztéshez, mint az állattenyésztéshez. Napjaink gazda pályázatai előírásai egyre inkább visszatérnek ehhez az összetettebb gazdálkodási módhoz. Az iskolának alkalmazkodnia kell a gazdaság által támasztott követelményekhez, tehát a diákokkal meg kell ismertetni mindkét ág alapjait, ahhoz, hogy későbbiekben könnyebben boldoguljanak.

Rövid élelmiszerlánc, falusi vendéglátás

- A fentebb említett egészséges élelmiszer előállításához kapcsolódik a falusi vendéglátás oktatása.
- Az idegenforgalomban egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy a hagyományos éttermi keretektől eltérően a falusi ízvilágot és hangulatot élvezzék az emberek. A kertekben előállított zöldségekből, gyümölcsökből, a hátsó udvarban felnevelt állatokból olyan ételeket lehet készíteni, amelyeket a nagyüzemi körülmények között előállított alapanyagokból nem lehet. Ezt a tendenciát meglovagolva felnőttképzésben falusi vendéglátást is be lehetne venni a képzések körébe.

2.2. Oktatás

Elsődleges célom az iskola tanulólétszámának megtartása, illetve növelése.

A beiskolázási mutatóink nem mondhatóak rossznak. Jelenleg már két tanév időtávlatából két technikus osztályt tudunk indítani két szakképző iskolai osztály mellett. Ezt a tendenciát mindenképpen szeretném megtartani. Ezzel a folyamattal az iskola tanulólétszáma már növekszik, hiszen a technikus osztályok öt évig vannak benn az iskola oktatási rendszerében.

Az oktatás hatékonyságának növeléséhez meg kell találnunk azokat a módszereket, amelyekkel a tanulók kimeneti kompetenciái egyre magasabb szintűek lesznek. A kompetenciaszint emelésének egyik lehetőségét az elméleti oktatáson belül a kooperatív tanulástechnikák nagyobb arányú használatában látom. A másik nagyon fontos elemként a

gyakorlati órák arányának emelését gondolom. A diákok szakmai tudását elsődlegesen a gyakorlati foglalkozásokon tudjuk megalapozni és elmélyíteni.

Kollégium

A kollégiumban folyó munka hatékonyságát növelnünk kell. Elsődlegesen a tanulás támogatását kell a megfelelő mederbe terelni. Cél, hogy a kollégista diákok tanulmányi eredménye emelkedjen., minimum szint alatt teljesítő kollégista diákok számának minimálisra csökkentése. A diákmegőrzésből egy magasabb szintre emelkedjen a kollégium munkája. Ehhez egyrészt egy szorosabb ellenőrzést kell bevezetni, másrészt a nevelőtanárok közül egy kollégiumért felelős oktatót kell nevesíteni, gyakorlatilag egy kollégiumvezetőt kell kinevezni.

Infrastruktúra

Ismerve a centrum beruházásokra fordítható költségvetési lehetőségét az infrastruktúránk fejlesztésének forrásait nehéz megtalálni.

Amiket mindenképpen rövid határidővel meg kell oldani a biztonságos működés biztosítására:

- Villamos betápláló főkábel cseréje
- Fűtési rendszer felújítása
- Cukrász tanműhely bővítése legalább 12 diák egyidejű oktatására
- Pék tanműhely kemencéinek, gépeinek cseréje. Bevételeink nagy hányadát a pék tanműhely termeli ki. A gépek hibája miatt rendszeresen bevételkiesésünk van.

Tornaterem

Az iskola tornatermének felújítására volt egy szerződés a Tatai Kosárlabda Klubbal. A Kosárlabda Klub a szerződésből annyit teljesített, hogy a tornaterem tetőhéjalását lecserélte. A héjalás csere járulékos munkáit már nem fejezte be. Ereszcsatornák felszerelése, bekötése, villámhárítók előírások szerinti felszerelése. A szerződés vállalásában szerepelt a nyílászárók cseréje, külső hőszigetelő rendszer építése, vizesblokkok felújítása, fűtési rendszer felújítása. Ezek közül semmi sem valósult meg. Ezeket a felújítási munkákat el kell végeznünk, egyrészt a kulturált környezet, másrészt a költséghatékony üzemeltetés miatt.

Kollégium

A helyzetelemzésben leírtam a kollégium jelenlegi állapotát. A kollégista diákok komfortjának javítása érdekében, másrészt a bevételeink növelése érdekében a kollégiumi vizesblokkokat és a szobákat fel kellene újítani, illetve meg kellene oldani a XXI. század elvárásainak megfelelően a szobánkénti, vagy két szobánkénti vizesblokkok kialakítását.

Az iskola portaszolgálata hétvégén nem üzemel. A szobakiadás miatt viszont mindenképpen kell portaszolgáltatnak lennie. Ennek megoldása szintén egy fontos feladat.

Tangazdaság

A tangazdaság működését újra kell terveznünk. Az eddigi működés alapja nem a tervszerűség, hanem a szokásjog volt. Céлом az, hogy, mind az állattenyésztésben, mind a növénytermesztésben a diákjainkat megismertessük a hagyományos és a modern termelési technológiákkal. A tangazdaság működése átlátható, nyomonkövethető és tervszerű legyen. Ezzel a bevételeinket is optimalizálhatjuk.

A tangazdaság épületeit fel kell újítani. Meg kell találni azokat főleg pályázati forrásokat, amelyekből finanszírozhatjuk ezeket a munkákat. A tangazdaság gépparkját is cserélnünk, illetve kiegészítenünk kell. Cél az, hogy minél kevesebb bér munkát kelljen igénybe vennünk.

3. Összegzés

A Jávorka egy nagy múlttal rendelkező iskola, ahonnan rengeteg kiváló szakember került ki.

Céлом az, hogy a Jávorka jó híre ismét a méltó helyre emelkedjen az agrárszakképző és az élelmiszeripari iskolák sorában. Olyan szakembereket bocsásson ki az iskola, akik a kor követelményinek meg tudnak felelni, munkájukat precízen pontosan, megbízhatóan végzik.

Mindezt úgy szeretném elérni, hogy a diákok és a dolgozók is jó kedvel és szívesen jöjjenek dolgozni és tanulni.